

Твої герої, Україно

Один із «солдатів світла»

Нині так часто на телеекранах у лівому-правому кутках тихо палахкотить собі пам'ятна свічка. Як символ жалоби за черговою втратою символів відданості українству й українськості в наших генах. Як підсумок ратних змаг Героїв України за її соборність в зоні АТО – найгарячішій точці нашої сучасності. Палахкотіла вона й за бійцями Національної гвардії України, що перебували на борту гелікоптера, підбитого під Слов'янськом 29 травня. Тими, що загинули...

Гелікоптер Мі-8 Національної гвардії України, на борту якого знаходився генерал-майор Сергій Петрович Кульчицький, був збитий сепаратистами опівдні неподалік гори Карачун після розвантаження продуктів харчування на 4-й блокпост. Як запитуватимуть риторично опісля численні друковані та інтернет-видання: чому генерал тієї миті перебував там? Й самі ж відповідатимуть: бо таку вже мав вдачу – завжди бути поруч з бійцями, так йому було спокійніше за хлопців.

(Закінчення на 4-й стор.)

Урожай-2014

Вже стигле жниво хилиться у полі

Випогоджується на жнива. Ось і останнє в часі засідання колегії райдержадміністрації, про котре мова на 2-й стор. нинішнього числа районки, за перше питання порядку денного першої ж липневої днини виокремило стан підготовки господарств району до найблагодатнішої для селянської душі жнивної кампанії. Начальник управління агропромислового розвитку РДА І.Заболотний, доповідаючи з цього питання, наголосив: досягають озимі зернові. А їх у районі до збирання 12835 гектарів. І вже сьогодні-завтра мають стартувати жнива у ПСП «Нічлава», що у Пробіжні, та в її «тезки», коліндянській «Нічлаві» (ПАП). А загалом в текстурі жнив-2014 належить зібрати 18266 га озимих та ярих ранніх зернових. У поле вийдуть 96 комбайнів. «За останні 2-3 роки господарствами району закуплено 36 одиниць нової техніки на суму 48 млн. грн., тож є чим збирати», – відрадно констатував головний аграрій району. І ще повідомив, що за нормальних погодних умов та стиглості зерна хлібороби віджнивують упродовж 15-ти робочих днів.

(Звіт із засідання колегії РДА – на 2-й стор.)
Фото Ореста ЛИЖЕЧКИ

Шановні працівники та ветерани споживчої кооперації!

Прийміть щирі вітання з Міжнародним днем кооперації! На шляху свого історичного розвитку споживча кооперація пройшла періоди піднесення, спаду, розквіту та різноманітних випробувань на життєздатність. Сьогодні діяльність кооператорів вносить вагомий вклад в організацію торговельного обслуговування сільського населення, сприяє розвитку району та області. Прийміть щирі вдячності за наполегливу працю та побажання нових успіхів у служінні на благо людей, зміцнення єдності й згуртованості, вірності кращим кооперативним традиціям. Миру вам, щастя, здоров'я, благополуччя, фінансової стабільності, впевненості у завтрашньому дні.

Правління та райпрофорганізація Чортківського райСТ

Чортківський державний медичний коледж

Вищий навчальний заклад I – II рівня акредитації
Ліцензія МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
АД № 034921 від 05.06.2012

оголошує ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ на 2014 рік

на основі базової загальної середньої освіти (9 класів) зі спеціальностей:

- «СЕСТРИНСЬКА СПРАВА» (сестра медична), термін навчання – 4 р.
- «ЛІКУВАЛЬНА СПРАВА» (фельдшер), термін навчання – 4 р.
- «ФАРМАЦІЯ» (фармацевт), термін навчання – 3 р.
- «СТОМАТОЛОГІЯ ОРТОПЕДИЧНА» (технік зубний), термін навчання – 3 р.

на основі повної загальної середньої освіти (11 класів) зі спеціальностей:

- «АКУШЕРСЬКА СПРАВА» (акушерка), термін навчання – 2 р. 5 міс.
- «ФАРМАЦІЯ» (фармацевт) (заочна форма навчання), термін навчання – 2 р. 6 міс.

на основі повної загальної середньої освіти (11 класів) на вакантні місця зі спеціальностей:

- «СЕСТРИНСЬКА СПРАВА» (сестра медична), термін навчання – 3 р.
- «ЛІКУВАЛЬНА СПРАВА» (фельдшер), термін навчання – 3 р.
- «СТОМАТОЛОГІЯ ОРТОПЕДИЧНА» (технік зубний), термін навчання – 2 р.

на основі базової (повної) вищої освіти на вакантні місця зі спеціальності:

- «ФАРМАЦІЯ» (фармацевт) (заочна форма навчання), термін навчання – 1 р. 6 міс.

Підготовка спеціалістів здійснюватиметься згідно з планом державного замовлення і на контрактній основі.

Документи приймаються з 11 липня 2014 року

Адреса коледжу: 48500, м. Чортків Тернопільської області, вул. Гоголя, 7 (центр міста)

Тел. для довідок: (03552) 2-06-26 (з 11 липня ц. р.), 2-06-93

E-mail: medcollege@cor.tr.ukrtel.net

Вибух на хлібозаводі

Минулої п'ятниці, 27 червня, до райвідділу міліції на телефонну лінію «102» надійшло повідомлення від чергового лікаря швидкої медичної допомоги ЦКРЛ про те, що для надання термінової медичної допомоги до районної лікарні доставлені двоє людей (мешканці Чорткова, працівники Чортківського хлібозаводу) із діагнозом: термічні опіки обличчя та рук 2-го ступеня.

Віздом СОГ встановлено, що потерпілі отримали вказані травми внаслідок вибуху газової пічки для випікання хлібопродуктів під час здійснення робіт із обслуговування обладнання в приміщенні цеху Чортківського

хлібозаводу (вул. Кн. В.Великого, 89, належного до ПП «Паляниця»).

Матеріали зареєстровано в Єдиному реєстрі досудових розслідувань за ознаками злочину, передбаченому ст. 271 ч. 1 ККУ.

На часі потерпілі знаходяться в опіковому відділі Тернопільської міської лікарні № 1.

(За інформацією заступника начальника – начальника кримінальної міліції Чортківського РВ УМВС України в Тернопільській області підполковника міліції Андрія Свиначука)

З НАМИ - НАЙДЕШЕВШИЙ ВІДПОЧИНОК НА ЧОРНОМУ МОРІ!

ЛАЗУРНЕ ТА ЗАЛІЗНИЙ ПОРТ – 550 грн
вартість проїзду для дорослих в обидві сторони.
300 грн – для дітей до 7 років вклjučно

СОНЯЧНА ХІТ СЕЗОНУ! БОЛГАРІЯ
Сонячний берег, Равда, Св.Влас

9 днів від 198
All inclusive Night

у вартість входить:
- проїзд в обидві сторони;
- проживання;
- 4-х разове харчування (шведський стіл);
- медичне страхування.

Туристична компанія «Startour»
м.Бучач, вул.Г.Шукевича, 28
тел: (097) 791-09-09; (066) 869-14-34
тел. факс: (03544) 2-45-62; 2- 49-90

WWW.TKSTARTOUR.COM

Ліцензія АГ №581171 від 14.06.2012 р.

Відзначення

Свято, обперезане гіркою...

У полудень 29 червня на площі Героїв Майдану Чорткова відбулася духовна літературно-музична академія «Молитва за Україну» з нагоди Дня Конституції України.

Ось і діждалися, вже й повноліття Конституції відзначила наша Україна – 18 років від знаменного дня – 28 червня 1996 року, коли викристалізувалися загальнонаціональне порозуміння та верховенство національних інтересів. Та, на жаль, це свято нині обперезане гіркою та глибокою тривогою за нашу державу та її майбутнє, бо реалії сьогодення сповнені болем і кровопролиттям.

Подивовує неприємністю той факт, що малочисельною громадою долучилися наші країни до відзначення річниці, саме це виокремлювалося у мовленні кожного, хто звертався до загалу. І не хочеться думати, що зміліла свідомість українців, закралася байдужість, адже у важкоплинний період становлення справедливості, боротьби та реалізації принципів Основного Закону нашої Батьківщини повинна перевершувати всенародна єдність.

Священнослужителі різних конфесій відправили поминальну панахиду за українців, які загинули, захищаючи права та свободи громадян, територіальну цілісність, суверенітет і конституційний лад в Україні.

Слова настанови високопреосвященного владики Буцацької єпархії УГКЦ Дмитрія Григоряка та митрофорного протоієрея, отця-декана Михайла Левковича, зверненні до громади, несли віру в поміч Всевишнього в усіх діяннях сьогодення. «Бог нас веде, – мовляли духівники, – Він неодмінно провратить до перемоги. А ми – українці – не маємо права відступити, бо втрачимо все, і не тільки державу. Молімося за наших воїнів, щоби повернулися в рідні домівки наші герої живими і неушкодженими за перемогою; нехай множиться мужність кожного в боротьбі з ворогом, видимим і невидимим. І пам'ятаймо, найважливіше для Бога – єдність і любов».

А відтак – донесли до громади свої почування представники влади та громадські активісти.

«Усі ми сподівалися, що з моменту прийняття Конституції в 1996 році цей закон принесе добробут, злагоду й мир нашій державі. Та, бачимо, всі 18 років влада, котра мала би служити народів, грабувала й нищила його, послаблювала українську армію, тому й маємо таке болюче сьогодення. І попри все надіємось, що Бог дасть розуму й твердості всіх рівнів можновладцям, щоби все-таки забезпечили добробут країни. Впевнені, Україна дасть належну відсіч ворогові та заживемо по-новому в справді незалежній суверенній державі», – підкреслив єдино державницьке начало голова райдержадміністрації Віктор Шепета.

«Зійшлися воедино два надзвичайні відзначення – День Конституції України та День молоді. Але на відміну від попередніх років це святкування вкарбовується скорботою. Бо ре-

алії випробування України показали, що в мирне життя може увірватися й непоправним болем вдирається непрохана смерть від закривавленої руки ворога. І саме тепер, у це лихоліття, ми, як ніколи, усвідомлюємо цінність людського життя й важливість побажання миру. Та все ж віримо, невдовзі приїде той час, коли ми твердо скажемо: живемо в європейській, суверенній, незалежній державі», – акцентувала в своєму виступі заступник керуючого справами виконавчого апарату районної ради – начальник відділу з гуманітарних питань Тетяна Яблонь.

Продовжуючи ту ж тональність виступів, і віршованими рядками, й прозово до «скромно представленій чортківській громаді» (як мовила сама ж виступаюча) звернулася знана поетка нашого краю Галина Грицьків: «Нам Богом дана найкраща земля – багата й пісенна. Рідна серцю українська пісня супроводжує нас усе життя, та, на жаль, сьогодні вона змінює свій тембр, тональність і зміст, тому що на нашу землю зазіхає той, кого ми довгі роки називали «старшим братом». Прикро, та згадайте, ніколи той «брат» не ніс на Україну добра; влита кров'ю, встелена надгробними пам'ятниками загиблим наша рідна земля не без його «помочі». Сьогодні держава потребує кардинальних змін. З жорстокістю треба боротися усіма доступними нам способами. Нас можуть згубити дві речі – зрада й байдужість; вольність Україні не принесуть на блюдечку, її треба відстоювати честю й гідністю, рушійною силою правди».

Без зайвого пафосу й помпезності пройшли урочистості, та все ж мережилися поетичністю, вчитанню ведучими, й мелодійністю, виспіваною вокалістами. Величну мистецьку ауру у співзвучності пам'яті та шани творила творча група РКБК ім. К.Рубчакової, очолювана директором будинку культури Йосипом Овад.

Під завісу літературно-музичної академії країни вшанували пам'ять борців за волю України покладанням квітів.

Тетяна ЛЯКУШ
Фото Тараса ЗАЙЦЯ

Хліб життя

О Пресвята Діво Богородице, заступнице роду християнського...

Дорогі браття і сестри, з благословення Високопреосвященнішого Нестора, Архиспископа Тернопільського, Кременецького і Буцацького, 6 липня до нашого Чортківського деканату Тернопільської єпархії УПЦ Київського Патріархату прибуде чудотворна ікона Божої Матері «Дубенська».

З давніх часів Дубенська ікона Пресвятої Богородиці належала до духовної колекції князів Острозьких, перша згадка датується 1565 р., коли князь Костянтин запросив на ночівлю до себе подорожніх, серед яких була незряча жінка. Вона самостійно зайшла до кімнати, де була святиня, і, приклонившись до прозріла. Князь одразу вирушив до монастиря і розповів про все ігумену, а зранку відвіз ікону до Дубенського чоловічого монастиря. Туди приклонитись до неї з'їжджалися вірні не тільки з України, а й Білорусі, Росії, Польщі та Молдови.

Перед захопленням монастиря з'явилась інокам Божа Матір і наказала вивести ікону в землі чернігівські. Наприкінці XIX ст. у північній частині Чернігівщини лютувала епідемія морової язви. Після того, як було звершено хресні ходи з Дубенською іконою, хвороба відступила, а багато людей отримали зцілення. У тринадцяти роки минулого століття, коли владою нищилися монастирі та храми, Дубенська ікона потрапила до благочестивої прихожанки монастиря, котра її зберігала до кінця 90-х рр. XX ст. Таким чином ікону було врятовано від знищення. Наш сучасник, преподобий Лаврентій Чернігівський свято беріг її шанував ікону, голосив про велику силу, яка перебуває на образі Владичиці нашої Богородиці.

У 2004 році ікона почала мироточити, виділяючи цілюще миро як вияв Божої милості. З найпотаємнішими думками та почуттями звертаються люди до Матері Божої, щоб отримати душевний спокій для себе та для своїх рідних, наповнити зболені душі вірою й надією на Боже милосердя, зцілитись від багатьох недуг.

Чудотворний Дубенський образ Божої Матері перебуватиме у храмах Чортківського деканату Тернопільської єпархії УПЦ КП два тижні.

Протоієрей Богдан ВЕРХОМІЙ, декан Чортківського деканату Тернопільської єпархії УПЦ КП

Мов писанка на Божій долоні

Ця церковця – чи не наймолодша в районі. Перший камінь під її будівництво був освячений 1992 року. Відтоді повільно, але упевнено, з Божою вірою, спромогою і коштом громади будується наш ошатний і такий милий храм, ця Господня домівка, осідок Божого духу. Церква так і стоїть на рівнині, немов писанка лежить на долоні Всевишнього. Свого часу всю до краплини душу вклав у її проект знаний в районі архітектор Богдан Дудяк. Наш храм поєднав у собі кольори України – золото й синяву. І носить він ім'я Івана Хрестителя.

Незабаром, наступного понеділка, 7 липня, настане знаменна подія для нашої церкви – відбудеться її освячення. І, звісно, церковна громада с. Пастуше гостинно запрошує всіх небайдужих серцем та душою краян взяти участь у такій помітній події. Чекаємо на вас об 11-й годині.

Любов ДМИТРАШ, депутат Чортківської районної ради

дужих серцем та душою краян взяти участь у такій помітній події. Чекаємо на вас об 11-й годині.

Написано серцем

Кривавий шлях на Умань, 1941 рік

Щорічно, поки будуть люди жити,
На святе місце будуть приходити...
В молитві схилить голови свої,
Згадавши муки, мій народ, твої...

Прийдуть до цього знаку люди різні,
Хто від верстата, з поля чи із дому,
Згадають роки незабутні, грізні
І страшну правду, ще не всім відому.

Іх, як братів, із хлібом зустрічали,
Несли його на вишиваних рушниках...
За кілька днів – арешти, кримінали...
Й кривавий в Умань поетапний шлях.

НКВС – бандитську підзу зграю –
Москва заслала нам на Батьківщину,
Щоб не змогли від краю і до краю
Створити самостійну Україну.

Патріотичні, мудрі та сміливі
Найперші наповняли каземати...
Терпіли страшні муки юні й сиві.
Вина одна: хотіли Волю мати.

Лиш очевидці стверджують сьогодні:
«Нас в Умань снагли, мов тварин, із псами,
Скатовані, і спрагли, і голодні,
Хто падав, били, копали ногами...».

Спекотний липень... Липа розквітає...
Ім би життю і сонцю лиш радіти...
Люд на шляху кривавий слід лишає,
А на узбіччі – трупи, літні й діти.

Яке жорстоке серце треба мати,
Щоб так знущались за любов до краю?!
Страшного звіра народила мати
Без віри в Бога, без свого звичаю,

Без милосердя, жовч лиш всередині...
Земля здригається через десятки літ,
І через сотні будуть так, як нині,
Перед очима, як Христові, – рани, кров і піт.

Все пам'ятаймо, внукам передаймо,

Що нам дісталась воля не без крові.
Цвіт нації загинув. Одне знаймо:
В наших серцях достатньо є любові

До краю рідного, до людю України,
І сил достатньо, щоб на прохання
За Волю, за чуття єдиної родини
Від Заходу до Сходу – він, і я, і ти!

Всім жертвам дякуючи – Волю прославляєм,
Іх героїзму ставимо хрест.
І «Слава Україні!» щиро промовляєм
Від Заходу до Сходу – він, і я, і ти.

Галина ГРИЦЬКІВ
Фото з архіву редакції: на могилі закатованих у м. Умань, 2011 р.

Віталій Байрак – один із новомучеників УГКЦ

29 липня, у день Всіх святих українського народу, капличка у мікрорайоні Кадуб біля храму Блаженних Новомучеників УГКЦ, що будується, святкувала храмове свято. А чи знаєте ви, що одним із монахів-священників, котрі постраждали в часи комуністичного переслідування в Україні між 1935-1973 рр. та загинули як мученики за віру, є наш земляк, уродженець с. Швайківці Віталій Байрак. Він любив Господа й Україну, а такі люди не могли залишитися поза пильним оком НКВС. Тому 17 вересня 1945 р. ієромонаха Віталія було арештовано й звинувачено в Богослужінні на могилі воїнів УГА, де виступив з антирадянською проповіддю, а також у написанні статті наклепницького характеру на партію більшовиків. Замордовано Християнина в концтаборі в місті Дрогобиці.

Люди й Церква не забули подвигів отця Віталія Байрака на духовній ниві. Тому його було зараховано до Новомучеників Українського Народу – Блаж. Дрогобицький преподобномученик Віталій Байрак ЧСВВ.

А 27 червня 2001 року у місті Львові під час Святої Літургії у візантійському обряді за участі Івана Павла II відбувся обряд беатифікації (це перший крок до канонізації, тобто причислення до лику святих) блаженного отця Віталія.

На знімку: поаруддя о. Віталію Байраку біля церкви у його родинному с. Швайківці.

Фото Оксани СВИСТУН

Твої герої, Україно

Один із «солдатів світла»

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.)

Імена Героїв нині жорстоко й безжалюбно карбує час. Іноді навіть з блискавичною швидкістю. І ми, попри потворність ось такого явища, потроху звикаємо до цього. Защораз рясніють все нові й нові імена. Пом'янули світлим спомином генерала Кульчицького й не знали б, не відали, що він – наш земляк. Однак минулого тижня загощила до редакції Мало-чорнокінецький сільський голова Ольга Яніцька, виклала на стіл номер «Урядового кур'єра» від цьогорічного 11 червня, де на 7-й сторінці – публікація-присвята цій Людині «Солдат світла». Є там такі рядки:

– У неоголошеній війні, що триває проти України, разом із солдатами гинуть офіцери. Генерал-майор Сергій Кульчицький зустрів свою смерть у збитому терористами вертольоті стоячи. Він не впав, не став на коліна. Така це була людина – він ділив зі своїми бійцями і перемоги, і невдачі. З ними і помер, показавши усім, яким має бути командир, – сказав у прощальному слові командувач Національної гвардії України Степан Полторак («Урядовий кур'єр», 11 червня 2014 року).

Ольга Кирилівна пам'ятає героя оповіді особисто – адже й сама родом з Великих Чорнокіньців, а родинне обійстя сусідить з обійстям батьків генералової дружини – Марії та Богдана Дребітів. Пригадує, як молодий військовий (а спершу курсант) привабливої статури бував там, на кутку, як висва- тав собі їх Надійку...

Згодом оповідь про генеалогічне дерево генерала продовжила землевпорядник Чорнокінецької сільської ради Наталія Гукалюк. Виявляється, в родині Кульчицьких ратна справа передається по роду: кадровим військовим був батько п. Сергія Петро Іванович, пішли його стежкою й двоє синів: Сергій та Ігор (молодший брат генерала, до слова, помер років з десять назад при виконанні військових обов'язків). І двоюрідний брат, син тітки генерала, що так і живе собі в Чорнокінях, Іванни Іванівни, теж був військовим, нині покійний. Мої ж співрозмовниці, п. Наталі, генерал Кульчицький доводиться троюрідним братом – так само, як і тамтешньому сільському голові Михайлові Фрайндтові. «Торік на Зелені свята він і гостював у нашого нинішнього війта», – доповнює п. Наталія розповідь.

Торішнього грудня генерал-майорові Сергію Кульчицькому поминуло п'ятдесят. Народився він у Німеччині, де тоді служив батько. Нині в Тернополі проживає мама, а Кульчицькі-середущі мешкали у Львові. До слова, «половинка» генерала, п. Надія, – випускниця Чортківського педагогічного училища. І свого сина Валерія генерал виховав у любові до військової справи, бо він теж обрав ратний путь.

Зосталась сім'я – дружина, син, невістка, онучок Сашко. Зосталися отчі пороги. Зосталася Україна, котру він, син галицької землі, палко й віддано боронив від чужоземної напасті. Указом Президента України Петра Порошенка за № 544/2014 від 20 червня 2014 року за виняткові військові заслуги перед Українською державою, героїзм та самопожертву, виявлені у захисті державного суверенітету України, генерал-майору Сергію Петровичу Кульчицькому присвоєно звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка». Посмертно.

– Такий нині час, – сумно зітхає моя співрозмовниця. Додати б: час випробувань на нашу громадянську мужність, на вірність – ідеям та ідеалам, рідним та собі. Час протистоянь з тим, що чуже й незрозуміле вже самому нашому поняттю. Чому він, час, так жорстоко й немилосердно вибирає з-поміж нас кращих, сильніших, свідоміших? Бо вони, як і завше, виявляються на передньому краї, на лінії вогню, аби здобути світло для інших...

Анна БЛАЖЕНКО

Вшанування

Тут пам'ять свято проросла

Небесна сотня... Кожен день віддає нас від тих миттєвостей, коли душі їхні, мов журавлі, зринали до Господа. Життя принесло нам нові виклики й нові жертви. Але не малі людська любов, не згасає вогонь вдячності, не міліє ріка пам'яті про тих, котрі першими принесли своє життя на вітер нашої свободи.

Минулої неділі багато людей прийшло разом з церковною процесією до центру с. Улашківці на посвяту білборду Небесної сотні. Місцевий парох Ігор Лесюк церкви Собору Пресвятої Родини та отець Василь Огірко, ЧСВВ, монас-

тирської церкви Різдва Пресвятої Богородиці відслужили панахиду за упокій душ тих, хто віддав життя на Майдані. На завершення відправи присутні склали молитву за Україну.

До громади звернувся сільський

голова Володимир Дерій, з ініціативи якого постав освячений пам'ятний знак. У своєму виступі він ще раз віддав шану немеркнучому подвигу Героїв Небесної сотні й подякував за сприяння молоді села, керівництву ТзОВ «Агросинтез «Поділля», приватним підприємцям Є.П.Колівошко, В.М.Колівошко, Б.А.Шевчуку, мешканцям села В.Б.Кравченку та П.П.Гановському.

Гімн Небесної сотні, хвилина мовчання хвилиною скорботи й болю прокотилися душами сільчан.

«Ці люди – справжні герої. Вони боролись і загинули, віддавши своє життя за нас, за краще життя в Україні» – такі слова були лейтмотивом виступів юної зміни: В.Мазепи, Ю.Ревак, І.Доскочинського, Ю.Когут, Л.Пуляка, В.Козак, С.Топольницького.

Тема нерозривного зв'язку нашого героїчного минулого й нелегких випробувань сьогодення у пристрасному виступі о. І.Лесюка та піднесене виконання церковним хором «Боже великий, єдиний...» завершили дійство.

Ольга КАЧМАР,
завідуюча бібліотекою-філіалом
Фото Богдана ПОБУРИННОГО

Акція

Завдяки Автомайдану над містом знову піднято прапор

29 червня, на День молоді, що в силу скорботи за загиблими у боротьбі пройшов без гучних святкувань, представники ГО «Автомайдан-Тернопіль» провели у Чорткові патріотичну акцію. Після обіду за собором Верховних Апостолів Петра і Павла почала збиратися небайдужа молодь. З обласного центру на декількох автівках прибули автомайданівці. Колона, в якій було понад 50 автомобілів, більшість з них прикрашена українською символікою, здійснила автопробіг вулицями міста. Городяни радісно вітали учасників акції. Після автопробігу автомайданівці побували в церкві Святої Покрови, де помолилися за патріотів, що віддали свої життя за Україну, та учасників АТО, серед яких багато жителів Тернопільщини. Настоятель церкви отець Михаїл, що молився разом із небайдужими, благословив акцію та її учасників, окропивши свяченою водою, на добрі справи.

Достойним завершенням акції стало підняття прапора на найвищій точці Чорткова – горі Юрчинських чи, як

в народі її називають, на «Голлівуді». Піднімаючи синьо-жовтий стяг над нашим краєм, автомайданівці гуртом співали Славень України, що звучав у їхніх

устах як клятва боронити її незалежність та соборність.

Дмитро МУШИНСЬКИЙ
Фото Івана КУЛИКА

Фоторепортаж

Із зони АТО

Ці світлини буквально ще «дихають» війною, бо вони свіжі, нещодавно відзняті добре знамим на теренах Тернопільщини фотомайстром, істориком за фахом, в минулому штатним кореспондентом «Голосу народу» Ігорем КРОЧАКОМ, котрий традиційно побував у найгарячішій точці сучасності, у місці знаходження українського вій-

ська за 8 км від Слов'янська. Ось як він прокоментував таке бойове відрядження: «Все, що довелось побачити в зоні АТО, вселило надію і утвердило мене в переконанні, що нарешті українці через століття знову мають справжніх воїнів, котрі своїми життями і важким ратним трудом дають нам всім справжню мрію про рідну землю. Згодом на-

пишу про їхні думки, стосовно усього, що там відбувається, а поки що пропоную погляд фотографа на кілька миттєвостей у проміжку між боями. У них є час для всього людського і навіть концерту, який давали артисти ансамблю пісні й танцю Збройних сил України, та для молитви у своїй маленькій похідній церкві на війні».

Проблема

Наша пісня гарна й нова, починаймо її знову

Десять приблизно такими словами з дитячої пісеньки можна описати те, що твориться в міській раді щодо виділення земельних ділянок під забудову. Зокрема така ситуація прослідковується стосовно поки що не забудованої, а лише засадженої деревами, із столиками й лавками для відпочинку старшого і спортивними спорудами для розваг молодшого покоління жителів навколишніх багатоквартирних будинків по вул. Маковея, Кн. Володимира Великого, біля дитсадка № 7.

Ділянка, про яку йде мова, «впала в око» грошовитому забудовникові вже давненько. Історія із видачею даної прибудинкової території під забудову тягнеться ось уже три роки, ще з 2011 р. Громадськість, навчена гірким досвідом – зведенням багатопверхівки на протилежному боці цієї вулиці, впритул до ДНЗ № 7, тепер протестує зашораз голосніше і на збори виходить чисельніше. Декілька разів збиралася мешканці цього мікрорайону на обговорен-

ня питання забудови чи не єдиного місця відпочинку тутешнього люду (бо на Кадубі – жодного скверика, дитячого чи спортивного майданчиків, окрім прибудинкових та біля ЗОШ № 5) – майданчика біля будинків на вул. Маковея, 7, 4 та Кн. Володимира Великого. Зараз на цій ділянці милують око багаторічні дерева, а також поміж них тягнуться до сонця гіркі білоба й інші декоративні насадження, що їх посадили й доглядають члени ЕГО «Зелений Світ».

Є гойдалка, деякі спортивні споруди, стіл з лавками. Тому й відстоюють люди отой клаттик зеленої зони, що ще збережений. Декілька разів збиралися на загальні збори і свої пропозиції доводили до відома депутатам міської ради. Народні обранці ще у 2011 році поставили крапку в цьому питанні, прийнявши рішення про розроблення детального плану цієї території з урахуванням побажань людей: футбольне міні-поле, волейбольний майданчик, для дошкілля, ділянка для вигулу собак, пристрої для сушіння білизни і т. ін. І цей план, згідно з депутатським рішенням, повинен бути розроблений. Якби не одне але...

Як з'ясувалося недавно, досі ведуться якісь ігри з населенням: ділянка і тепер – ласий шматок для забудовників. Та люди вкотре зібрані гуртом і знову, у черговий раз сказали тверде «ні!» забудовникам. Учасниками зборів громадян було прийнято рішення звернутися до Чортківської міської ради з пропозиціями: не погоджувати питання щодо проектування та відведення земельних ділянок під житлове будівництво поруч з ДНЗ № 7; прискорити розроблення містобудівної документації для житлового мікрорайону по вул. Маковея, Січинського, Кн. Володимира Великого (детального плану території та схеми комплексної зеленої зони), у складі якої передбачити створення рекреаційної зони (озеленоного майданчика та скверу) поруч з ДНЗ № 7 для мешканців вулиць Маковея та Кн. Володимира Великого.

Депутати міської ради знову прислухалися до думки своїх виборців. Та чи не почнетесь пісенька про забудову через деякий час знову?

Оксана СВИСТУН
Фото Олександра СТЕПАНЕНКА

ЗНО-2014

Перший крок у доросле життя

Ось уже декілька років випускники шкіл задумано чухають потилиці, розв'язуючи тести зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО), результати яких зараз є єдиною перепусткою для вступу до вишів. Ідея такого типу тестування зародилася ще у 1993 році, проте, будучи непринятною загалом, зазнала невдачі. У 2002 році Міністерство освіти України знову повернулося до цього задуму і поступово втілює його в життя. На даний момент традиція ЗНО є цілком сформованою, хоча час від часу сам процес зазнає незначних коригувань.

Цьогоріч реєстрація на ЗНО проходила з 3 січня по 5 березня в мережі Інтернет та з допомогою дисків, які були поширені по загальноосвітніх школах міста. Для участі в ЗНО було зареєстровано 157 випускників шкіл міста (90, 2 відсотка від загальної кількості). Кількість учасників ЗНО з Чортківського району становила 179 осіб. Пунктами тестування були визначені Чортківські ЗОШ I – III ст. № 2, 5, 7, інтернат. Ці пункти тестування прийняли 4282 учасники з Чортківського, Гусатинського, Борщівського, Заліщицького районів. У нашому місті проводилося тестування з наступних предметів: українська мова та література – проведено у дві сесії, 1394 учасники; історія України – 848 учасників; математика – 762; біологія – 498; географія – 459; англійська мова – 321 учасник. Тестування з інших предметів типу хімії, на які кількість зареєстрованих учасників була недостатньою для відкриття пункту тестування, проходили в Тернополі та інших обласних центрах.

Якщо ж залишити статистику, то загалом ЗНО 2014 року можна оцінювати цілком позитивно. Згідно зі словами методиста управління освіти Чортківської міської ради Валентини Мачишиної, порушень в ході тестування не було зафіксовано: «Абітурієнтів перевіряли на вході металодетектором – додаткових гаджетів для списування не було виявлено. На відміну від ЗНО минулих років, коли діти запізнавалися, забували документи, цьогоріч все пройшло гладко. Такого, щоб когось попросили з аудиторії, теж не було. У нас так уже впродовж кількох років. Діти знають, що в нас на пунктах тестування дисципліна. Інструктори та старші інструктори чудово розуміють свої обов'язки і старанно їх виконують. Єдиний нюанс: в ході тестування були так звані «нестандартні ситуації», коли діти зверталися в медичні пункти».

На запитання про відмінності між цьогорічним та ЗНО попередніх років Валентина Михайлівна відповіла, що серйозних змін у системі чи ході тестування не було. Перелік вибраних предметів теж майже не змінився. Абітурієнти з сертифікатами 2008-2014 рр. мають право подати документи у 5 вузів на 3 факультети. «Єдине, про що ми хвилювалися, – це ситуація на сході та півдні країни. Якщо б з'явилися нові діти, постала б дилема, як їх зареєструвати, коли і як вони здаватимуть тестування, – розповідає Валентина Михайлівна. – У Тернополі була певна кількість таких дітей, а у нас, в Чортківському районі, таких випадків не зафіксовано. Крім того, змінився перелік обов'язкових предметів. Якщо раніше це були українська мова, історія України або математика, то цього року обов'язково залишилася лише українська мова».

Попри все Валентина Михайлівна вважає систему такого оцінювання цілком доцільною і наводить наступні аргументи: «Ось уже 6 років з моменту введення обов'язкового тестування багато дітей дійсно власними зусиллями вступають до вищих навчальних закладів. Як вчитель української мови можу стверджувати, що протягом останніх років спостерігалася деградація знань учнів загальноосвітніх шкіл, а тепер діти готуються до зовнішнього, підтягують потрібні предмети. ЗНО дає їм відчуття відповідальності. Випускники розуміють, що все залежить тепер виключно від них і надіяється вони можуть лише на себе. Звісно, бувають конфузи. До прикладу, позаминулого року дівчинка, яка закінчила школу з золотом медаллю, здала тестування на низькому рівні. Вона подала апеляцію і наступний результат був куди кращим. Від цього, звісно, неможливо застерегти. Можливо, багато що залежить від везіння. Крім того, діти, які старанно вчать, часто надто хвилюються перед тестуванням, вагаються у відповідях. Вводяться також певні заходи для запобігання списуванню. Наприклад, раніше тести з математики мали відкриту форму і їх часто списували, тепер тести закриті».

Оцінка ЗНО-2014 методистами, звісно, важлива, бо дозволяє зрозуміти результати в загальному, але не можна отримати завершеної картини без думки безпосередніх учасників тестування. Для них це було першим серйозним кроком, результати якого залежали лише від них самих. Тривожні погляди, пересохла горлянка і спітнілі від хвилювання долоні. Воно й не дивно, адже саме ЗНО є своєрідним фундаментом, від якості виконання якого залежить перспектива на майбутнє. Випускник Чортківської гімназії ім. М. Шашкевича, тепер уже абітурієнт Антон Гонтар розповів про свої хвилювання: «Весь навчальний рік від вересня до червня я не міг спокійно спати. Дуже багато енергії пішло на підготовку до довгоочікуваного ЗНО. Кожен день тижня в мене був «забитий» заняттями з репетиторами: з англійської, української мови та літератури, історії України, п'ятниця була єдиним днем, коли я міг відпочити від навчання, далі я два дні вчився і знову все по колу. Загалом своїми результатами я задоволений. Найскрутніше мені було на тестуванні з української літератури, бо весь матеріал для мене, не фаната книжок, було осягнути важко. Хочеться звернути увагу на систему оцінювання, бо, як на мене, цього року вона була строгішою, ніж у попередні роки».

У підсумку можна зазначити, що ЗНО-2014 у нашому місті пройшло досить гладко та спокійно, без особливих неприємностей та несподіванок. Залишається лише побажати удачі новоспеченим абітурієнтам у вступній кампанії, яка почнеться 11 липня. Хай щастить у пошуку своєї стежки.

Олена ГРЕБЕНОЖКО,
студентка Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича, спеціальність «Журналістика»

Зустрілись два листи

А де ж депутатська відповідальність?

Минулого тижня, у четвер, відбулася чергова сесія Чортківської міської ради, на якій я був присутній як депутат районної ради та як голова постійної комісії з питань земельних відносин, планування територій та агропромислового розвитку.

На порядку денному вказаного засідання, окрім інших питань, розглядалося також питання щодо надання дозволу на облаштування території по вул. Кн. В.Великого під дитячий майданчик із фонтаном коштом приватного підприємця – мене.

На даній території планую спорудити великий майданчик для відпочинку дітей, абсолютно нічого не вимагаючи у міста – ані бюджетних коштів, ані надання земельної ділянки у власність чи оренду. Земельна ділянка залишається у власності територіальної громади, містани отримують сучасний дитячий майданчик з фонтаном та озелененням, а міський бюджет не витрачає на це жодної копійки. Що можна вигадати краще?

Проте нашим міським депутатам така ідея зовсім не припала до душі і голосів «за», звичайно, не назбиралося. Хоча до цього моменту, допоки народні обранці ділили інші земельні ділянки між своїми родичами, діяли вони дуже злагоджено. Чортківський міський голова М.В.Вербіцький, ведучий сесії міської ради, зачитує заяву на земельну ділянку і наголошує: це мати, це батько, це дружина (і називає прізвище депутата міської ради, кому надається земельна ділянка) – голосування пройшло одноголосно, слів немає.

Авжеж, який їм зиск проголосувати за створення в місті чогось такого, з чого вони не можуть отримати доходу. Бажання й потреби людей, які їх обирали, ними до уваги не беруться.

Окремо хочеться відзначити наступних депутатів Чортківської міської ради: І.І.Мостовика, Р.М.Тимофія, О.О.Борового, З.І.Грбовецьку, Л.О.Махомета та З.В.Лесейко. Шановне панство забуло, що воно обране народом для представлення його інтересів, а не для задоволення своїх насущних потреб.

Забули ці особи і Конституцію України, і Закон України «Про місцеве самоврядування», де чітко виписані їх права й обов'язки, і цими нормативно-правовими актами аж ніяк не передбачено право депутатів на задоволення власних інтересів за рахунок інших осіб.

Варто відзначити виступ на даній сесії депутата Чортківської міської ради Зоряни Василівни Лесейко, яка заявила, що місту не потрібен ані майданчик для відпочинку (авжеж, у Чорткові ж стільки місць, де можна людині просто посидіти й відпочити), ані фонтан, який, на її думку, принесе тільки шкоду через те, що буде, за словами цієї пані, робити пилку. Хочеться нагадати депутату Лесейко, яка є ще й лікарем, що вода

не виділяє пилку, а навпаки зволожує і очищає повітря.

Крім цього, палкими противниками ідеї створення майданчика стали депутати Р.М.Тимофія, О.О.Боровий та Л.О.Махомет, які уже отримали земельні ділянки біля стадіону під будівництво власних житлових будинків із закладами комерційної діяльності, а також поділили умовно землю колишнього стадіону для себе на чотириох, де часто приїжджають цирк, аквапарк. Можна зрозуміти, що їм не треба дитячого майданчика, а треба, щоб земельна ділянка на розі біля церкви Кн. В.Великого заросла бур'янами, а потім приватизувати. Не вже їх може обходити, чи є в наших містян місце, де можна було б відпочити – ні, чи можуть вони повірити, що інша людина може зробити для всього міста щось своїм власним коштом і нічого їй ні від кого не вимагати, напевно ні, тому що кожна людина судить про іншу тільки через свої власні вчинки.

Ось такі у нас в Чорткові «слуги народу», тільки служать вони не народу, а власному добробуту. І тільки від нас зараз буде залежати, що в кінцевому результаті отримає місто: майданчик чи чергову багатоповерхівку.

Володимир ЗАБОЛОТНИЙ,
депутат Чортківської районної ради

Де на Кадубі можна відпочити

Триває літо. Дітвора тішить, а батьки кожен день в роздумах: куди піти з дітьми відпочити. Бо ж хочеться, щоб і зелені було досить, і гойдалки щоб були неаварійні, і від дороги щоб було подалі. Жителі району, прилегло до парку ім. І.Франка, ще можуть цю проблему вирішити. А от що робити мешканцям густозаселеного мікрорайону Кадуб?

Крім стадіону біля ЗОШ № 5 та мікросквериків у дворах багатоповерхівок і піти більше нікуди. Тому жителі цього району неодноразово зверталися до очільників міста та депутатів своїх округів з проханням створення нових скверів, спортивних та дитячих майданчиків. Проводився збір підписів, ініціювалися збори жителів проти забудови більших ділянок.

Особливо чутливим було питання забудови стадіону на вул. Кн. Володимира Великого. Громадськість періодично «гуділа» новою, що вже все продано, територія забудується, дерева зріжуться... Тому створення ініціативної групи з депутатів міської ради щодо розробки проекту облаштування різнопрофільних спортивних майданчиків на цій території так на часі. При цьому дуже

важливо максимально зберегти ті старовинні ясени, що так красиво оточують цю ділянку.

На останній сесії міської ради, що відбулася 26 червня, здивувало ще одне: бажання власника будови біля стадіону на вул. Кн. Володимира Великого, за автобусною зупинкою неподалік ЗОШ № 5, влаштувати тут ще й автостоянку для полюбивців майбутнього готелю, маскуючи це турботою про облаштування дитячого майданчика і фонтану, що мали б бути розміщені на повороті дуже похваленої дороги. Майже рік назад даний забудовник звертався в міську раду з проханням надати дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки орієнтовною площею 10 сотих для обслуговування торгового комплексу, а

саме: для автостоянки – одночасного зберігання 75 легкових автомобілів. У цьому проханні йому було відмовлено. Не минуло й року, як ця ж особа просить ту саму земельну ділянку, але вже під... дитячий майданчик і фонтан. Чи можна довіряти і як реагувати на таку щедрю для тутешніх жителів пропозицію?

Думається, що такі серйозні для майбутнього цього району рішення повинні вирішуватися не тільки депутатами на сесії та в комісіях, а й шляхом обговорення на громадських слуханнях, які правильно було би провести на території мікрорайону Кадуб, а не в приміщенні міської ради.

Зоряна ЛЕСЕЙКО,
депутат міської ради

Без гриму

Парк «вербіцького» періоду. Нова ера?

плий вітер та шум листя. Здавалося б, ідеальна погода для вечірньої прогулянки. Та, фактично, у єдиному парку міста людей обмаль. Якщо й зустрічалися перехожі, то здебільшого це були жителі будинків, що розмістились поруч. На безриб'ї і рак – риба, тому, зустрівши на своєму шляху юнака приблизно мого віку, попрямував до нього. Назар виявився доволі комунікабельним приємним хлопцем, відразу пішов на контакт. На моє запитання, чому більшість чортківчан надає перевагу різним закладам, а не парку, він впевнено відповів: «А ви бачили, в якому стані парк останні роки? Лише цього року його почали реанімувати. Люди відвикли від думки, що у нашому парку можна цікаво та спокійно провести час. Все в руках місцевої влади». А й справді, не погодитись із Назаром вкрай важко – останніми роками парк буквально «тонув» у височенній траві, яка місцями була вища за голову; доріжки бажали бути кращими (рівнішими!); купи сміття, котре ніхто не прибирав, час від часу надавали повітря своєрідного «аромату»; ліхтарі світилися лише при вході у парк, далі при сутінках потрібно було

йти навпомацки. Аби дізнатись про подальшу долю нашого парку, я попрямував до міської ради, вірніше – до чортківського мера Михайла Вербіцького. Але так, як очільника міста не виявилось на місці, до свого робочого кабінету мене запросив його заступник Петро Волошин. Озвучив причину незапланованого візиту, а саме обговорення стану парку, на що почув від Петра Васильовича ніби риторичне запитання: «А в якому «такому» стані парк?». Заступник міського голови запропонував туди поїхати та пересвідчитись на місці, що щось та й робиться не на словах, а на ділі. Прибули на місце. Пан Волошин відразу наглядно демонструє перші здобутки у вигляді акуратно засаджених клумб, які ще не встигли зацвісти. Ставимо

плюсик, зараховуємо, йдемо далі. Підійшовши до колишнього клубу «Chicago», він зазначив, що ця будівля та дерев'яний будиночок (в якому колись продавали морозиво та різні напої) передані у приватну власність одному підприємцю, і вже на День міста там буде відкрито новий заклад. Та найбільшою перемогою для чортківчан стане на решті повністю освітлений парк! Заступник мера зазначив, що такого в Чорткові ще не було. Візьмемо на замітку його слова, адже наявність ліхтарів ще не означає освітлення. Ліхтарі можуть бути, а світла як не було, так і немає. Але мене запевняли, що все працюватиме, ба більше – зараз у Чорткові встановлюють лише економні лампи, що у близькому майбутньому дозволить освітлити абсолютно ВСЕ місто. Звучить казково, чи не так? Як на мене, то аж занадто. Саме тому того ж дня я вирішив перевірити, чи справді парк засяяв, час вибрав підходящий – 10-а година вечора. Та яким глибоким було моє розчарування, коли побачив темнючі алеї. Як прикро не було б, цьому можна знайти певне виправдання – коштів у міському бюджеті справді немає. Схоже, освітлений парк ми побачимо хіба що на святкуванні Дня міста.

Стосовно лавочок, сміттєвих корзин – тут усе в порядку. Місцями муляє очі невикоснена трава, та це Петро Васильович відразу пообіцяв виправити в короткий термін, адже чортківчани готуються до святкування Дня міста. Напевно, така «чистка» парку пов'язана саме із черговою річницею Чорткова. Вже не вперше напередодні свята його приводять у нормальний стан, після чого все знову «зростає» бур'янами, вкривається сміттям. Хочеться вірити, що подібна «традиція» нарешті зникне.

Та які б роботи там зараз не проводились, зовсім по-іншому виглядав парк (який ще колись можна було назвати парком атракціонів) років з п'ятнадцять тому. Саме тоді він був улюбленим місцем відпочинку чортківчан, а особливо – сімей

з маленькими дітьми. Із посмішкою згадую своє безтурботне дитинство, коли щонеділі повертався із парку задоволений проведеним часом. Оглядаю колесо, безліч каруселей, гойдалок, «сонечок» – все це дуже манило, хотілось повертатись туди знову й знову. Та куди матерям повести свою дитину зараз? На жаль, наразі запитань значно більше, ніж відповідей.

Тарас ЗАЯЦЬ,
студент ТНПУ ім. Гнатюка,
спеціальність «Журналістика та інформація»
Фото **Ореста ЛИЖЕЧКИ**

Обряди

Ой роде наш красний...

Вседорожник-кабриолет, за мотоциклетним кермом чоловік в камуфляжній уніформі з нашівкою дивізії «Галичина» і німецької касці часів Другої світової, на телефоні – хрест Анх. Так для мене почалося знайомство з учасниками святкового дійства Купайла, яке відбувалося на далекому березі Тернопільського ставу. На відміну від подвійних стандартів свята 7 липня, перенесеного згідно з календарною реформою, дата 21 червня зберігає справжню природну, навіть астрономічну сутність. Адже саме тоді найбільший день у році, а за світоглядом і вшунванням наших предків – купається Сонце.

Чайки з цікавістю споглядали за підготовкою людей до свята. До слова, віковий і соціальний контингент був доволі строкатим – більше півсотні від пенсіонерів до відвідувачів дитсадка. Чоловіки готували дрова на три багаття: «кухонне» і два обрядових, жінки плели віночки і великі вінки, «чаклували» над казаном. Обрядове дійство проходило у декілька етапів. Майже всі учасники у вишиванках. Ведучих було двоє: Ведун і Ведунка, адже Вищі сили

мають дуалістичний характер – чоловічу й жіночу сутність. Спершу всі зібралися в коло, всередині якого розкладено дві купки дров, стояв стіл з ритуальними символами, подалі – великий вертикальний синьо-жовтий стяг із художнім символом Сварги (із санскриту – сонце, небо). Ведун, голова громади, запрошував всередину кожного, той брав патичок, кладучи в купу для багаття. Це символізувало дар богам, озвучувалося відповідним зверненням, при цьому промовляли: «Прийміть, боги», з жестом – долонею від серця до неба. Опісля декілька обраних запалювали смолоскипами третю велику купу. Поки вогнище було маленьке, через нього стридали діти, а так – дорослі проводили обряд очищення. Запалили вінок і палаючий (за допомогою шесту) скотили у воду. Настала черга води як стихії Природи – хто купався, а хто лиш сполоснув обличчя. Дехто з дітей розпитував батьків про русалок. Наступним ритуалом було проходження через великий вінок. Ведун промовляв: «Оздоровлюється внук божий...», адже ми ж не раби. І завершальним стало пригу-

блення з чаші обрядового напою. При цьому кожен промовляв за бажанням: «Слава богам / роду / Україні / нації» тощо. У Неба просили здоров'я, достатку, діточок та інших благ для нас і України. Відбувалися і жартівливі ворожіння, при яких кожен брав скибочку короваю і мачав у одну з чотирьох тарілок, а Ведунка давала пояснення. Співали обрядові пісні,

лейтмотивом була пісня «Ой роде наш красний». Мабуть, справді, не цураймося світлого і свого, рідного...

Ярослав ДЗІСЯК,
позаштатний кореспондент
«Голосу народу»
Фото автора

Обереги роду

«Найвище вміння – почати спочатку: життя, розуміння, дорогу, себе...»

У плині зустрічей з талановитими людьми неодмінно спливають на згадку найвлучніші слова-означення Ліни Костенко – як-от у цьому заголовку. На життєвому календарі героїв нашої оповіді – осінь, а вони не втомлюються купатися в дивосвіті власних творінь. Воістину так: не час минає, а минаєм ми...

2. Королівська карета для ...музи

У першій словесній та фотозамальовці ми оповідали про умільця на всі руки, народного різьбяра й художника Михайла Ляховича. Наш

наступний візаві, 70-літній Петро Звольський, котрого порекомендував сільчанин Михайло Боцяновський, як і попередній, живе самотою. Хоч має (перелічує з гордістю) п'ятеро дітей, восьмеро онуків та четверо правнуків. Та вони десь у світах, такий, каже, нині час. А тут, на його привітній господі у Великих Чорнокіньцях

(її пізнати одразу), поза сумнівом, владарює муза. Мабуть, для неї, отієї уявної примхливої пані, й змайстрував цей чоловік ...карету! Та ще й яку розкішну, ну чистісінько королівських часів. А ще – такі ж розписні сани, то на зиму. Колишній пічник, чоловік по виходу на пенсію й зайнявся творінням малих і більших див. А

собі оаза доброти й милосердя. Бо власне такі начала домінують й у цьому доробку.

Анна БЛАЖЕНКО
Фото Ореста ЛИЖЕЧКИ

Сільський час: on-line

Казковий варіант майбутності

Село Чорнокінецька Воля в народі більше знають як Пузину. Чому? Зазираємо в сутність легенди...

Кажуть, жила колись в Чорнокіньцях – отих, що тепер іменуються Великими, пані, котру звали Пазиною (Базиною), а можливо, й Василюю (згадаймо: українське ім'я Василь має латинський відповідник Базиліос). Мешкала та пані, як уже зазначалося, в Чорнокіньцях, котрі на ту пору, власне, Чорнокіньцями ще й не були, а містечком Андріївкою. Діялось усе те, як свідчить легенда, ще за часів Австро-Угорщини. Там, де тепер Пузина, мала та пишна пані свій фільварок. Любила приїжджати сюди і все казала, коли їхала, що їде, мовляв, на волю, тобто відпочити, набратися нових

вражень. Пізніше Андріївка стала Чорнокіньцями, а Пузина – Чорнокінецькою Волею.

Таку легенду переповіли нам, було, з десяток літ назад пузинецькі старожили. Виходить з неї, що давнє село це, дуже давнє. Міцний корінь, глибокий має, а крона в'юнється молода й тужава. То в дитячому садочку чи не найпомітніше, у «Казці». Там на правду казково. Лиш переступиш поріг, як одразу й стріне такий живописно-автентичний тинок із соняшниками. Тут же на стіні – світліни вихованців дитсадка. А вже коли той коридорчик проминеш, настає цілковита казка. Он, в ігровій кімнаті, під вікном із фіранками, де застигли казкові принцеси, й собі зручно повсідалися на килими маленькі пузинецькі принцеси – Софійка й Вероніка. Дивляться трішки збентежено: й що то за гості завітали?

Пора післяполуднева, тож дитсадківці якраз вкладаються спати. У двох напрочуд затишно облаштованих спальнях теж казково – сон неначе вже ходить-бродить побіля вікон. І тут фіранки так повироблювані – просто диво: як чудові квіти-калі! І скрізь – все в тон, зі смаком. Прочувши про гостей, завітав до садочка й собі тамтешній віт Роман Клапків: як добрий господар провадить нас приміщенням, показує й показує. А дивитись там є на що – до всього пасує прикладка «евро»: й до стін, і підлоги, сантехніки, опалення, побутової техніки (пралька-автомат Samsung, газова плита Веко). Є холодна й гаряча вода, водовідведення. Улівстину – телевізор з діагоналлю на 32 дюйми, а які новесенькі парти для занять! І піаніно має бути...

Наразі в садку, що працює цілорічно, перебуває вісімнадцятеро дітей, розрахований він на 20 місць. «Звідкіля такі розкоші?» – запитуємо сільського голову. І чуємо у відповідь, що задля ось цього всього розмаїття довелось доволі попотіти: й до обласної «мотатися» не раз-не двічі, і до Києва, спонсорів-меценатів шукати-просити. Зате результат – перед очима, такий неповторний. Для Романа Петровича цей садок – немов оберіг: цілих 35 (!) літ віддала праці з сільськими дітьми його мати Іванна Володимирівна. Свого часу садок зазнав зруйнування і, здавалось, навіть забуття. А тепер відродився немов прекрасний Фенікс.

І сільський віт, і дбайливі працівниці садка – господині «Казки» Світлана Галабурда, Наталія Козловська, Наталія Гукалюк неспішно бідкаються: ще б на такий же кшталт подвір'я впорядкувати та дитячий майданчик осучаснити. Бо в майбутності Чорнокінецької Волі не нульовий варіант, як писалося в районці колись раніше, ні – хоч на 457 мешканців 29 дітей до шестирічного віку, та вже цього року народилося п'ятеро нових сільчан.

Замислілось: таки не може бути переводу родів, що ось так доглядає пам'ятник світочеві нації, нашому Батькові великому Тарасу, що ось так мальовничо опоряджує брами побіля власних обійсть. Затишно на Пузині й умиротворено, тепло й добре, хоч проблем, звісно, вистачає, як і всюди. Та село живе передовсім майбутністю...

Анна БЛАЖЕНКО
Фото Ореста ЛИЖЕЧКИ

«Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.05.2014 року № 523-р «Деякі питання надання адміністративних послуг органів виконавчої влади через центри надання адміністративних послуг» нижче перелічені послуги органів виконавчої влади можна буде отримати у Центрі надання адміністративних послуг Чортківської райдержадміністрації за адресою: м. Чортків, вул. Шевченка, 23. Номер телефону: (03552) 2-17-09.

Перелік адміністративних послуг, що надаються через Центр, набирає чинності з 1 липня ц. р., крім пункту 5, який набирає чинності з 1 вересня 2014 р., пунктів 16-23, 26-32, 35-41, що набирають чинності з 1 жовтня 2014 р., і пунктів 24, 25, 33, 34, 42-53, які набирають чинності з січня 2015 року.

**ПЕРЕЛІК
адміністративних послуг, які надаються через
Центр надання адміністративних послуг Чортківської районної державної адміністрації**

№	Назва адміністративної послуги	Суб'єкт надання адміністративної послуги
1	Висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи (погодження) на отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами	Чортківське міжрайонне управління Головного управління Держсанепідслужби у Тернопільській області
2	Висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи (погодження) для отримання дозволів (ліцензій) на здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами	Чортківське міжрайонне управління Головного управління Держсанепідслужби у Тернопільській області
3	Висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи діючих об'єктів, у тому числі військового та оборонного призначення	Чортківське міжрайонне управління Головного управління Держсанепідслужби у Тернопільській області
4	Есплуатаційний дозвіл на діяльність операторів потужностей (об'єктів) з виробництва або обігу (реалізації) харчових продуктів	Чортківське міжрайонне управління Головного управління Держсанепідслужби у Тернопільській області
5	Видача фізичним особам висновку державної санітарно-епідеміологічної експертизи діючих об'єктів	Чортківське міжрайонне управління Головного управління Держсанепідслужби у Тернопільській області
6	Дозвіл на рух великогабаритних та великовагових транспортних засобів	Чортківський РВ УМВС у Тернопільській області
7	Узгодження на перевезення небезпечних вантажів	Чортківський РВ УМВС у Тернопільській області
8	Експлуатаційний дозвіл операторам потужностей (об'єктів), які займаються виробництвом харчових продуктів, підконтрольних державній службі ветеринарної медицини, та для агропродовольчих ринків	Управління ветеринарної медицини в Чортківському районі
9	Експлуатаційний дозвіл для провадження діяльності: на потужностях (об'єктах) з переробки неїстівних продуктів тваринного походження;	Управління ветеринарної медицини в Чортківському районі
10	Експлуатаційний дозвіл для провадження діяльності: на потужностях (об'єктах) з виробництва, змішування та приготування кормових добавок, преміксів і кормів	Управління ветеринарної медицини в Чортківському районі
11	Декларація відповідності об'єкта (об'єктів) вимогам законодавства з питань пожежної безпеки	Чортківський РВ Управління Держтехногенбезпеки у Тернопільській області
12	Висновок про погодження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки	Відділ містобудування та архітектури райдержадміністрації
13	Видача будівельного паспорта забудови земельної ділянки	Відділ містобудування та архітектури райдержадміністрації
14	Надання містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки	Відділ містобудування та архітектури райдержадміністрації
15	Оформлення паспорта прив'язки тимчасової споруди (ТС) для провадження підприємницької діяльності	Відділ містобудування та архітектури райдержадміністрації
16	Державна реєстрація юридичної особи або фізичної особи, яка має намір стати підприємцем	Реєстраційна служба Чортківського районного управління юстиції
17	Видача витягу, виписки, довідки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців	Реєстраційна служба Чортківського районного управління юстиції
18	Державна реєстрація змін до установчих документів юридичної особи	Реєстраційна служба Чортківського районного управління юстиції
19	Включення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців відомостей про створення відокремленого підрозділу юридичної особи або про його закриття	Реєстраційна служба Чортківського районного управління юстиції
20	Державна реєстрація змін до відомостей про фізичну особу-підприємця, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців	Реєстраційна служба Чортківського районного управління юстиції
21	Видача юридичним особам дублікатів оригіналів їх установчих документів та змін до них	Реєстраційна служба Чортківського районного управління юстиції
22	Державна реєстрація припинення юридичної особи в результаті її ліквідації, злиття, приєднання, поділу або перетворення	Реєстраційна служба Чортківського районного управління юстиції
23	Державна реєстрація припинення підприємницької діяльності фізичною особою-підприємцем за її рішенням	Реєстраційна служба Чортківського районного управління юстиції
24	Державна реєстрація: права власності на нерухоме майно	Реєстраційна служба Чортківського районного управління юстиції
25	інших речових прав на нерухоме майно (крім державної реєстрації іпотеки нерухомого майна)	Реєстраційна служба Чортківського районного управління юстиції
26	Видача витягу, інформаційної довідки та виписки з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно	Реєстраційна служба Чортківського районного управління юстиції
27	Реєстрація громадського об'єднання	Реєстраційна служба Чортківського районного управління юстиції
28	Прийняття повідомлення про утворення громадського об'єднання	Реєстраційна служба Чортківського районного управління юстиції
29	Видача дублікату оригіналу свідоцтва про реєстрацію громадського об'єднання та/або статуту	Реєстраційна служба Чортківського районного управління юстиції
30	Внесення до Реєстру громадських об'єднань відомостей про відокремлений підрозділ громадського об'єднання	Реєстраційна служба Чортківського районного управління юстиції
31	Прийняття повідомлення про зміни до статуту громадського об'єднання, зміни у складі керівних органів громадського об'єднання, зміну особи (осіб), уповноваженої представляти громадське об'єднання, зміну місцезнаходження зареєстрованого громадського об'єднання	Реєстраційна служба Чортківського районного управління юстиції
32	Прийняття повідомлення про зміну найменування громадського об'єднання, мети (цілей), зміну особи (осіб), уповноваженої представляти громадське об'єднання, утворене шляхом прийняття повідомлення про утворення	Реєстраційна служба Чортківського районного управління юстиції
33	Внесення до реєстру громадських об'єднань запису про рішення щодо саморозпуску або реорганізації громадського об'єднання, а також про припинення діяльності громадського об'єднання	Реєстраційна служба Чортківського районного управління юстиції
34	Оформлення та видача або обмін паспорта громадянина України для виїзду за кордон (у тому числі термінове оформлення)	Управління Державної міграційної служби у Тернопільській області
35	Оформлення та видача проїзного документа дитини	Управління Державної міграційної служби у Тернопільській області
36	Оформлення та видача паспорта громадянина України	Управління Державної міграційної служби у Тернопільській області
37	Оформлення та видача паспорта громадянина України у разі обміну замість пошкодженого, втраченого або викраденого	Управління Державної міграційної служби у Тернопільській області
38	Вклеювання до паспорта громадянина України фотокартки при досягненні громадянином 25- і 45-річного віку	Управління Державної міграційної служби у Тернопільській області
39	Реєстрація місця проживання особи	Управління Державної міграційної служби у Тернопільській області
40	Зняття з реєстрації місця проживання особи	Управління Державної міграційної служби у Тернопільській області
41	Реєстрація місця перебування особи	Управління Державної міграційної служби у Тернопільській області
42	Оформлення та видача довідки про реєстрацію місця проживання або місця перебування особи	Управління Державної міграційної служби у Тернопільській області
43	Державна реєстрація земельної ділянки з видачею витягу з Державного земельного кадастру	Відділ Держземагенства у Чортківському районі
44	Внесення до Державного земельного кадастру відомостей (змін до них) про земельну ділянку	Відділ Держземагенства у Чортківському районі
45	Внесення до Державного земельного кадастру відомостей про межі частини земельної ділянки, на яку поширюються права суборенди, сервітуту, з видачею витягу	Відділ Держземагенства у Чортківському районі
46	Внесення до Державного земельного кадастру відомостей (змін до них) про землі в межах територій адміністративно-територіальних одиниць з видачею витягу	Відділ Держземагенства у Чортківському районі
47	Державна реєстрація обмежень у використанні земель з видачею витягу	Відділ Держземагенства у Чортківському районі
48	Внесення до Державного земельного кадастру відомостей про обмеження у використанні земель, встановлені законами та прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами, з видачею витягу	Відділ Держземагенства у Чортківському районі
49	Виправлення технічної помилки у відомостях з Державного земельного кадастру, допущеної органом, що здійснює його ведення, з видачею витягу	Відділ Держземагенства у Чортківському районі
50	Надання відомостей з Державного земельного кадастру у формі: 1) витягу з Державного земельного кадастру про земельну ділянку 2) довідки, що містить узагальнену інформацію про землі (території) 3) вкопювань з кадастрової карти (плану) та іншої картографічної документації	Відділ Держземагенства у Чортківському районі
51	Видача довідки про: 1) наявність та розмір земельної частки (паю) 2) наявність у Державному земельному кадастрі відомостей про одержання у власність земельної ділянки у межах норм безоплатної приватизації за певним видом її цільового призначення (використання)	Відділ Держземагенства у Чортківському районі
52	Видача відомостей з документації із землеустрою, що включена до Державного фонду документації із землеустрою	Відділ Держземагенства у Чортківському районі
53	Видача довідки з державної статистичної звітності про наявність земель та розподіл їх за власниками земель, землекористувачами, угіддями	Відділ Держземагенства у Чортківському районі
54	Видача витягу з технічної документації про нормативну грошову оцінку земельної ділянки	Відділ Держземагенства у Чортківському районі
55	Висновок про погодження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки	Відділ Держземагенства у Чортківському районі
56	Реєстрація декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки	Чортківський РВ Управління Держтехногенбезпеки у Тернопільській області

